

Asia: Asia VN/4219/2023

Lausuntopyyntö peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskevasta arviomuistiosta

1. Peruspankkipalvelut

Kommenttinne peruspankkipalveluita koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 2)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) hoitaa valtakunnallisesti keskitettynä tehtävänä vesilaissa tarkoitettuun peltojen vesitalouden hallintaan, maankuivatukseen ja ojitustoimitukseen liittyviä asiantuntijapalvelutehtäviä kaikkien ELY-keskusten toimialueilla (VNA elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 1373/2018, 12 §). ELY-keskus antaa lausunnon valtiovaraministeriön arviomuistiosta tähän asiantuntijapalvelutehtävään perustuen.

Arviomuistiossa kerrotaan luvussa ”2.1.2 Yritykset ja yhdistykset” tie- ja vesiosakaskuntien haasteista pankkipalveluiden saatavuudessa. Samat haasteet sekä y-tunnuksen saamisessa että pankkipalveluissa on myös vesilain (587/2011) 12. luvun mukaisilla vesioikeudellisilla yhteisöillä. ELY-keskuksiin tulee yhteydenottoja yhteisöiltä näiden haasteiden pohjalta. ELY-keskus esittää, että kyseessä olevat vesioikeudelliset yhteisöt otetaan huomioon mahdollisten lainsäädäntömuutosten valmistelua jatkettaessa. Vesioikeudelliset yhteisöt ovat yhteisetuusia ja hallinnolliselta toiminnaltaan rinnastettavissa esimerkiksi tiekuntiin.

Vesioikeudelliset yhteisöt merkitään vesiyhteisörekisteriin niiden aktivoituessa, ojitustoimituksen tai vesiluvan yhteydessä tai aluehallintoviraston vahvistaessa niiden muutetut säännöt. Vesiyhteisörekisteriin liittyvät säännökset löytyvät VL 12. ja 19. luvusta sekä VNA vesitalousasioista (1560/2011) 4. luvusta. Vesiyhteisörekisteriä pitää ympäristöministeriö ja merkintöjä tekevät ELY-keskukset sekä aluehallintovirastot. Rekisteröity vesioikeudellinen yhteisö kantaa ja vastaa hanketta koskevissa asioissa. Yhteisö voi saada nimiinsä oikeuksia sekä tehdä sitoumuksia vesilaissa tarkoitettujen tehtäviensä hoitamiseksi. VL 19:13 mukaan vesilain vesioikeudellisia yhteisöjä koskevia säännöksiä sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa perustettuihin vesioikeudellisiin yhteisöihin eikä lain voimaantulo ole poistanut ennen uuden vesilain voimaan tuloa perustetuilta vesioikeudellisilta yhteisöiltä niiden oikeustoimikelpoisuutta.

Vesioikeudellisia yhteisöjä ovat mm. ojitusyhtiöt/-yhteisöt, säännöstely-yhtiöt, pengerrisyhtiöt ja järjestely-yhtiöt. Niillä on vesilain mukaan oikeus ja velvollisuus kunnossapitää niille kuuluvia uomia ja rakenteita. Tätä toimintaa varten yhteisöt tarvitsevat pankkipalveluita, mutta kaikilla vesioikeudellisilla yhteisöillä ei kuitenkaan ole sellaista toimintaa, joka oikeuttaisi niitä saamaan y-tunnuksen Verohallinnolta. Vanhoille vesioikeudellisille yhteisöille on annettu ojitustoimituksen tai lupamenettelyn yhteydessä toimitusnumero hankkeen asiakirjojen arkistoinnista varten, nykypäivänä uudet vesioikeudelliset yhteisöt saavat diaarinumeron samaan tarkoitukseen. Yhteisöt ovat yksilöitävissä näillä tunnuksilla ja ELY-keskuksen näkemys on, että niitä voisi hyödyntää pankkipalveluissa samalla tavalla, kuin tiekuntien käyttöyksikkötunnuksia.

Finanssivalvonta antoi 25.5.2020 osakaskuntia ja tiekuntia koskevan kannanoton, jossa se toteaa, että pankkien ei pitäisi vaatia y-tunnusta tavallista pankkiasioinnin varten silloin, kun tie- tai osakaskunnan toiminnassa täyttyvät tietyt olosuhteet. ELY-keskus toimitti kannanoton pohjalta Finanssivalvonnalle muistion vesioikeudellisten yhteisöjen pankkiasioinnin haasteista ja esityksen pankkiasioinnin sujuvoittamiseksi vuonna 2020. Finanssivalvonnan näkemys oli, että vesioikeudelliset yhteisöt voidaan rinnastaa esimerkiksi tiekuntiin ja ne sisältyvät kannanottoon, vaikkei niitä siinä erikseen mainita. Finanssivalvonta sisällytti MOK 2/2023:ssa ojitusyhteisöt yksinkertaista asiakkaan tuntemista koskevaan lukuun 6.5. ELY-keskus katsoo, että mahdollisissa lainsäädäntömuutoksissa tulisi ottaa huomioon ojitusyhteisöjen lisäksi muutkin vesioikeudelliset yhteisöt.

Valtiovarainministeriön keväällä 2023 tekemään lausuntopyyntöön (diaarinumero: VN/4219/2023) saatujen lausuntojen joukossa oli Finanssivalvonnan lausunto, jossa oli pohdittu y-tunnuksen myöntämisen laajentamista mm. tiekunnille ja vesiosakaskunnille. Tämä oli myös huomioitu arviomuistiossa yhtenä jatkotoimenpide-ehdotuksena. ELY-keskus näkee tämän yhtenä mahdollisuutena ja samassa yhteydessä tulee ottaa huomioon myös vesilain mukaiset vesioikeudelliset yhteisöt. ELY-keskus katsoo, että y-tunnuksettomien vesioikeudellisten yhteisöjen pankkipalvelujen järjestäminen vastuuhenkilön henkilökohtaisten pankkipalveluiden kautta on kohtuuttoman riskialtista yhteisön toiminnalle ja sen jäsenille. Ei voida pitää oikeana sitä, että vesioikeudellisen yhteisön jäsenen henkilökohtaisen pankkitilin kautta hoidetaan koko vesioikeudellisen yhteisön rahaliikennettä. Toisena vaihtoehtona vesioikeudellisille yhteisöille voisi olla vesiyhteisörekisteriin merkityn toimitus-/diaarinumeron hyväksyminen pankkipalveluiden tunnuksiksi y-tunnuksen sijaan. Vesioikeudelliset yhteisöt voivat pyytää ELY-keskuksesta tai aluehallintovirastosta todistuksen vesiyhteisörekisteriin kuulumisesta, johon on merkitty VL 12. luvussa ja VNA vesitalousasioista 4:33 mukaiset tiedot ja toimittaa sen pankille. Vesiyhteisörekisterin tiedoista kerrotaan tarkemmin ympäristöministeriön sivuilla <https://ym.fi/tietosuoja>.

2. Käteisen saatavuus ja käytettävyys

Kommenttinne käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 3)?

-

3. Asiakkaansuoja- ja menettelytapasääntely: hyvä pankkitapa ja sopimusehtosääntely

Kommenttinne hyvää pankkitapaa ja sopimusehtosääntelyä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 4)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

4. Luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeva sääntely

Kommenttinne luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 5)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

5. Talletuspankkien yhteenliittymät

Kommenttinne talletuspankkien yhteenliittymälainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 6)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

6. Luottolaitosten yhteisölait

Kommenttinne luottolaitosten yhteisölainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 7)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

7. Muut havainnot ja huomiot

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille muita kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä havaintoja ja huomioita arviomuistioon liittyen.

-

Yli-Mannila Sari
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Salminen Piritta

Etelä-Pohjanmaan ELY - Ympäristö ja luonnonvarat -
vastualue/Vesistöyksikkö